

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ОПЕРАТОРІВ КОНТЕЙНЕРНИХ ТЕРМІНАЛІВ

Сьогодні контейнерні термінали грають важливу роль в розвитку транспортної галузі і економіки в цілому. Від рівня конкурентоспроможності контейнерних терміналів залежить місце України на світовому ринку транспортних послуг.

Вчені в роботах [1-6] досліджують методи оцінки конкурентоспроможності операторів контейнерних терміналів, теоретичні та методичні засади стратегії розвитку морських портів у конкурентному середовищі, методи управління контейнерними терміналами. Це визначає актуальність теми дослідження.

Конкурентоспроможність – це властивість об'єкта, що має певну частку відповідного релевантного ринку, яка характеризує ступінь відповідності техніко-функціональних, економічних, організаційних та інших характеристик об'єкту вимогам споживачів, визначає частку ринку, що належить даному об'єкту, та перешкоджає перерозподілу цього ринку на користь інших об'єктів.

Конкурентоспроможність – це здатність об'єкта, що характеризується ступенем реального чи потенційного задоволення ним певної потреби у порівнянні з аналогічними об'єктами, представленими на даному ринку. Конкурентоспроможність визначає здатність витримувати конкуренцію у порівнянні з аналогічними об'єктами.

Значною мірою конкурентоспроможність підприємства визначається його здатністю в умовах, що склалися, проектувати, виготовляти та збувати товари, які за ціновими та неціновими характеристиками є більш привабливими для споживачів, ніж товари їх конкурентів. З іншого боку, конкурентоспроможним, як правило, є те підприємство, що тривалий час може залишатися прибутковим в умовах ринкової економіки.

Конкурентоспроможність (конкурентна перевага) будь-якого порту, не є його постійною якістю, оскільки кожен суб'єкт функціонує в умовах динамічного конкурентного середовища, що сформувалася в рамках тієї або іншої національної економіки. Конкурентоспроможність окремого порту, з одного боку, залежить від конкурентоспроможності національної економіки в цілому, і, з іншого боку, визначає його конкурентоспроможність у межах галузі.

Конкурентоспроможність порту – це властивість порту як суб'єкта ринку портових послуг, що [2]:

по-перше, характеризує ступінь відповідності ринкового потенціалу порту (організаційно-технічним, соціально-економічним і геополітичним) вимогам і опитуванням користувачів портових послуг;

по-друге, визначає ринкові позиції (частку ринку) порту;

по-третє, перешкоджає перерозподілу ринку на користь конкурентів.

Оскільки в сучасних умовах під морським портом розуміється не підприємство, а визначені межами територія та акваторія, обладнані для обслуговування суден і пасажирів, проведення вантажних, транспортних та експедиційних робіт, а також інших пов'язаних з цим видів господарської діяльності [7]. А морський термінал - розташований у межах морського порту єдиний майновий комплекс, що включає технологічно пов'язані об'єкти портової інфраструктури, у тому числі причали, підйомно-транспортне та інше устаткування, які забезпечують навантаження-розвантаження та зберігання вантажів, безпечну стоянку та обслуговування суден і пасажирів [7]. Здійснює експлуатацію терміналу морського контейнерного терміналу портовий оператор. Портовий оператор (стивідорна компанія) - суб'єкт господарювання, що здійснює експлуатацію морського терміналу, проводить вантажно-розвантажувальні роботи, обслуговування та зберігання вантажів, обслуговування суден і пасажирів, а також інші пов'язані з цим види господарської діяльності [7]. Отже, слід зупинитися на визначенні поняття «конкурентоспроможність операторів контейнерних терміналів».

Виходячи з всього вищезазначеного можна дати таке визначення конкурентоспроможності операторів контейнерних терміналів - відносна властивість, що відбиває спроможність оператора контейнерного терміналу комплексно задовольняти вимоги клієнтів (вантажо- та судновласників) до характеристик перевантажувального процесу в рамках всього транспортно-логістичного ланцюжка доставки контейнерного вантажу, обслуговувати існуючий вантажопотік, а також завойовувати нову частку ринку, ведучи конкурентну боротьбу, як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках за рахунок якісного вдосконалення послуг, що надаються із урахуванням певних чинників впливу.

Таким чином, на конкурентоспроможність операторів контейнерних терміналів здійснюють вплив ряд чинників, які або формують конкурентні переваги операторів контейнерних терміналів, або мають обмежувачий вплив на їхню конкурентоспроможність.

Список використаної літератури:

1. Аболенцева Н.О. Методы оценки и повышения конкурентоспособности операторов морских контейнерных терминалов / Н.О. Аболенцева // Автореферат дис. на соискание ученой степени канд.экон.наук. Новороссийск, 2008. – 23 с.
2. Меркт О. В. Методичні засади стратегії розвитку морських торговельних портів у конкурентному середовищі: дис... канд. екон. наук: 08.07.04 / Олена Віталіївна Меркт. – К. Національний авіац. ун-т. – 2002. – 180 с.
3. Підвищення ефективності діяльності та конкурентоспроможності підприємств морегосподарського комплексу України: монографія / [В.В. Жихарєва, Н.В. Дубовик, Ю.О. Наврозова та ін.]. – Одеса: Купрієнко С.В., 2016. – 239 с.

4. Щербина В.В. Вдосконалення методів управління контейнерним терміналом / В.В. Щербина // Розвиток методів управління та господарювання на транспорті: Зб. наук. праць. – Вип. 37. – Одеса: ОНМУ, 2011. – С. 24 – 34.
5. Щербина В.В. Розвиток траншшипменту як режиму перевалки контейнерних вантажів / В.В. Щербина // Розвиток методів управління та господарювання на транспорті. - 2016. - Вип. 1. - С. 89-100. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/rmegt_2016_1_7
6. Экономика морского транспорта: Учебник / [Жихарева В.В., Котлубай А.М., Кибик О.Н., и др.]; под ред. В.В. Жихаревой. – Х.: «БУРУН КНИГА», 2012. – 480 с.
7. Закон України "Про морські порти України" від від 17.05.2012 № 4709-VI [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4709-17>